

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa, dn. 10.XII. 1920 r.

Oddział II Informacyjny

6080/2
RS

Nr 52586 / II. BW/h

Do

(według rozdzielnika)

Przesyła się przy niniejszym "Raport z prasy bolszewickiej"
za czas od dn.15.X do 15.XI.1920 r, oraz Transkrypcja mowy Lenina
z dn.15-16.X na zjeździe gubernajalnym w Moskwie i art.p.t."Polity-
ka Wschodnia rządu Sowieców"

w.z.Szeffa Oddziału II

za zgodność:

(-)Przeździecki

major Szt.Gen.

K. Libecki

Otrzymują:

- 1.B.W.2
- 2.B.W.4
- 3.Ewidencja 5
- 4.Oddział II Sztabu M.S.Wojsk
- 5.Adjutantura Generalna-Belweder

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L: Dz. 6080/2, dnia 14/XII 1920 r.

Zatrz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Nawzelné Dowództwo W.P.

Sztab Generalny

Oddział II.

Warszawa dn. 1. grudnia 1920 r.

2 at do B.W.6.N 52586/11

SYTUACJA POLITYCZNA NA DALEKIM WSCHODZIE.

(Okupacja japońska i udział w niej
Siemionowa. Likwidacja Siemionowa.
Zjednoczenie Dalekiego Wschodu.
Konferencja rządów Dalekiego Wschodu i jej
rezultaty.)

Dnia 3 lipca rząd japoński ogłosił deklarację, zobowiązującą się do wycofania wojsk japońskich z Zabajkajla i Chabarowska. Ewakuacja ta jest już dzisiaj rzeczą dokonaną. Przybycie wojsk japońskich i okupacja przez nie Dalekiego Wschodu datuje się jeszcze z roku 1918, kiedy wojska te zostały skierowane celem zabezpieczenia odwrotu czecho-słowackiej dywizji oraz granicy chińskiej przed ekspansją bolszewików na Daleki Wschód. W rezultacie jednak japończycy do niedawna okupowali całą Wschodnią Syberję, pomimo, że powody pierwotne przestały istnieć, tłumacząc się potrzebą gwarancji militarnej przeciwko Sowietaom.

Okupacja ta, godząca w interesy Ameryki na Wschodzie, wywołała niezadowolanie Ententy, rezultatem którego była uchwała rządu japońskiego o ewakuacji Syberji. Ewakuacja ta zresztą nie była jeszcze przeprowadzoną do końca, przeciwnie, Japonja przegrupowała jedynie wojska swoje na linię wyznaczoną przez Sztab Generalny japoński, mającą stanowić pas obronny japoński na Wschodzie, zaczynający się od półwyspu Szandunia, idący przez Kwantung kraj Przymorski i kończący się na Kamczatce. Jednocześnie z temi zarządzeniami Japonja zniszczyła do fundamentów cały szereg fortyfikacji rosyjskich, wymierzonych niegdyś przeciw Japonji oraz dla obrony Amuru, dążąc w ten sposób do hegemonji na wy-

bractwach cesarstwa Spokojnego.

Podczas okupacji Syberji władze japońskie popierały oczywiście ruchy pro-bolszewicki na Dalekim Wschodzie. Już po upadku Kołczaka Japończycy porozumieli się z stambolem Siemionowem, który tylko dzięki japońskiej pomocy z garnizonem niedobitków kołczakowskich zdołał się utrzymać do niedawna w Czycie. Gdy jednak japończycy opuścili Zabajkalską i prowincję Chabarowską - Siemionow znalazł się w położeniu nader trudnym, gdyż w opuszczonych przez japończyków prowincjach powstawały natychmiast lokalne rządy o zabarwieniu rewolucyjnym, z którym w jaskrawej sprzeczności była cała przeszłość Siemionowa. Ten bardziej, niż Siemionow dążył w myśl interesów Japonji, dla której był on kluczem, dzielącym daleko-wschodnie prowincje i ich rządy, dążące do zjednoczenia Dalekiego Wschodu. W tym celu odchodząc z Zabajkalska japończycy zawarli umowę z sąsiednim rządem Wierchni-ajdukskim o neutralnym pozostawieniu między Czycą i Wierchni-ajdukskiem. W ten sposób japończycy zamierzali utrzymać Siemionowa, jako forpoczty swej polityki na Dalekim Wschodzie. Obliczenia te jednak zawiodły japończyków. Dążące do zjednoczenia rządy Dalekiego Wschodu, nie mogły oficjalnie wystąpić przeciwko Siemionowowi w obawie kary przed interwencją Japonji - uczyniły to pośrednio, przez miejscowe organizacje partyzanckie, które warstwą z sile zbliżyły się do Czity i otoczyły ją kilkoma zdobywami w nocy z 20 na 21 października b.r. W ten sposób upadła ostatnia forpoczta japońska na Dalekim Wschodzie, jednocześnie zaś ostatnia placówka kontrrewolucji na Syberji. Siemionow uciekł z Czity na aeroplanie, podobno dostał się w ręce powstańców Wiedobitki jego przeszły granicę Mongolji pod dowództwem barona Wigerusa i przedarłszy się przez słaby bordon pograniczny chiński zajęł ostatnią Mongolji Ugrę.

Upadek Siemionowa stworzył możliwość ostatecznego zjednoczenia Dalekiego Wschodu. Zarówno pod niewątpliwym wpływem rządu Sowieckiego, jak pod presją sytuacji lokalnych w prowincjach Dalekiego Wschodu zyskiła silna dążność do takiego zjednoczenia, bodźcem którego było powstanie już nazajutrz po obaleniu Siemionowa w Czycie.

lokalnego rządu Cztyjskiego. Już 20.1. sporono w Wierchmiendzińskim wspólny komitet rządzący (zobacz prezydium) dla Dalekiego Wschodu. Prezydium to zorganizowało w dniu 26.1.20.1. zjazd przedstawicieli rządów Dalekiego Wschodu w następującym składzie: rząd Amurski i Krasnojarski - po 6 delegatów, Berezowski i Cztyjski - po 3 delegatów, Sachalin - 1 delegat i jeden przedstawiciel Komitetu Centralnego Zabajkajla.

W oznaczonym terminie delegaci stawili się na konferencję. Przedstawiciel Wierchmiendzińskiego rządu Schreiber, przywitał delegatów, zaznaczając, że konferencja reprezentuje energię całej ludności Syberji i wszystkie partie miejscowe, Krasnojarsczanów i imienników delegacji oraz republiki Dalekowschodniej oświadczył, że przez zjednoczenie Dalekiego Wschodu powstanie jednostka państwowa niezależna, podtrzymująca związek z ojczyzną krajną, Rosją. Nowe niepodległe państwo ma właśnie otrzymać swe prawa zasadnicze i organizację przez konstytuantę, zwołaną na podstawie czteropartyjnego prawa wyborczego, opartego na proporcjonalnej reprezentacji.

W danej chwili, mówił Krasnojarsczan, zadaniem konferencji jest stworzenie Centralnego rządu. Dalej konferencja winna opracować przepisy wyborcze do Konstytuanty. Najważniejszym zadaniem konferencji jest zabezpieczyć Daleki Wschód od wpływu ciemnych sił i apetytów, przy zasadzie jednak otwartych drzwi, bez uprzywilejowania zarówno Wschodu jak Zachodu. Wewnętrzna polityka nasza winna być zbudowana na podstawach utrzymania instytucji wiążących prywatnie.

Oświadczenie to, najwybitniejszego z działaczy Dalekiego Wschodu, jest wysoce charakterystycznym świadectwem o tym, że Republika zjednoczona Dalekiego Wschodu nie zamierza stać się sługuszką bolszewików, że przeciwnie stać będzie na straży wolności Syberji oraz że lokalny nastój nie jest bolszewicki. Wykazał to także wyraz w deklaracji konferencji tej, którą w dosłownym tłumaczeniu przytocza się:

- 4 -

DEKLARACJA, POWZIETA NA KONFERENCJI PROWINCJI DALEKIEGO WSCHODU.

z dn. 26 - 30 października 1920.

My, pełnomocnicy całej ludności wszystkich prowincji Dalekiego Wschodu, w imieniu ludów, które nas wybrały i rządów, które nas delegowały, uroczyście oświadczamy: "Dwuletnia wojna domowa, bratobójcza wyzierzyła z bogaty kraj i dała możność panowania nad nami ciemnej i reakcyjnej, grabieżczych atamanów i ich towarzyszy. Doprowadzony do rozpaczki, lud powstał celem statecznego zakończenia wojny domowej i zjednoczenia się w imię wolności i pokoju. Uwolniwszy cały Daleki Wschód, lud przedstawicieli swoich postanawia:

1) Całe terytorjum b. rosyjskiej Imperjum, na wschód od rzeki Selengi i jeziora Bajkał, z prowincjami Zachodniotajkalską, Wschodniotajkalską, Amurską, Przymurską, Sachalinem i Kamczatką włącznie, proklamuje się niniejszym, jako niezależna i samodzielna Republika Dalekiego Wschodu od dnia 5 kwietnia b.r. poczynając t.j. od dnia publikacji niezależności tych prowincji.

2) Pomiędzy R.S.F.S.R. i Dalekowschodnią Republiką od dn. opublikowania tej niepodległości ustala się następującą granicę: rzeka Selenga, poczynając od jej wypływu z Mongolji do ujścia do jeziora Bajkał, środek jeziora Bajkał i stara granica Jakuckiego terytorjum na wschód i północ aż Ledowatego oceanu.

3) Wszystkie prawa b. Imperjum rosyjskiego w pasie wyłączenia Wschodniechińskiej drogi żelaznej przechodzą do Republiki Dalekowschodniej.

4) Na terytorjum Republiki ustanawia się władze republikańsko-demokratyczną, reprezentującą wolę całego narodu, ujawnioną mu przez jego delegatów.

5) Wszystkie zbrojne siły kraju i oddzielnych prowincji podlegają Głównemu Dowództwu w rządzie Centralnym.

6) Wszyscy oficerowie i żołnierze armji Kozacka i Siemionowa otrzymują niniejszym, nietykalność osobistą i możność powrotu do swego rodzinnego kraju pracy pokojowej.

7) Celem opracowania praw samodzielnego kraju w następnym czasie zwołuje się Dalekowschodnią Konstytuanta, w której na swych

oraz na zasadach proporcjonalności wyborczej.

Celem wykonania swobodli konferencji...
w sprawie Republiki Dalekiego Wschodu...
g. Dalekiego Wschodu politykę cywilną i wojskową do chwili
rozwołania Konstytuancy Dalekiego Wschodu...
Zasadą zorganizowania władzy winno być zachowanie szerokiego
demokratyzmu, wszystkie prawa, które mają gwarantować spokój i porządek
społeczności; własność prywatna będzie zachowana, lecz rząd wpro-
wadza pewne zmiany, które, jak wyraża się w deklaracji, wszystkie kra-
jów przylegających są niezbędne dla zabezpieczenia interesów pracu-
jących.

Zwracając się do wszystkich narodów świata, za pośrednictwem
ten rządów, konferencja deklaruje, że Republika Dalekiego Wschodu dą-
ży do ustanowienia stosunków dobrosąsiedzkich i przyjaznych ze wszyst-
kimi krajami, zwłaszcza z tymi, które bezpośrednio graniczą z nią,
graniczą i mieszkańcy których znajdują się na terytorjach Republiki.

Konferencja proponuje rządów wszystkich krajów, aby nawiązały
stosunki z wybranym rządem Republiki Dalekiego Wschodu przez pełnomoc-
ników w imię ogólnego dobra całego świata, dając ludności Dalekiego
Wschodu popierać ten rząd, udzielać mu pomocy i stworzyć warunki
dla spokojnej pracy i życia ludności.

Powtórza treść deklaracji w połączeniu z decyzją Tymczasowego
rządu, wyrażoną na konferencji w sprawie "wznowienia na tery-
torium Dalekiego Wschodu waluty sowieckiej z walutą miejscową oraz
niezależnymi wpływami, jakimi bolszewicy rozporządzają w sprawie
prowokacji, przypuszczając, że powstanie Dalekowschodniej republiki od-
ciągnie od nawiązania relacji z rządem sowieckim, że więc pozorny niebolszewicki
ustroj republiki może stać się przedmiotem krytyki sowieckiej z czasem powstanie
kontaktów, pomimo tego, że bolszewicy nie sprzyjają nawią-
zaniu takich relacji.

Wskazuje się, że... do Mongolii stworzyć precedens
wspólną akcją...
Wskazuje się, że...
Wskazuje się, że...

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

wprowadzila swoje garzaki do trzech miast Mongolji, co otwara
ljijonem element na juz ukladajac ogonem dzialania
ocilicac nowego kordaktu juz na terenie Mongolji.

_____